

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра світового господарства і міжнародних економічних відносин

ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор з науково-педагогічної роботи

Майя НІКОЛАЄВА

31” 08 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕКОНОМІЙНИЙ РОЗВИТОК СУЧАСНИХ ЦИВІЛІЗАЦІЙ

Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)

Галузь знань: 29 Міжнародні відносини

Спеціальність: 292 Міжнародні економічні відносини

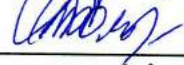
Освітньо-професійна програма: Міжнародні економічні відносини

Робоча програма навчальної дисципліни «Економічний розвиток сучасних цивілізацій». Одеса: ОНУ, 2023. 19 с.

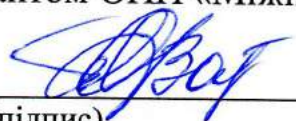
Розробники:

Горняк Ольга Василівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки та підприємництва

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки та підприємництва
Протокол № 1 від «28» серпня 2023р.

Завідувач кафедри (підпис) (Ірина ЛОМАЧИНСЬКА)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПІ «Міжнародні економічні відносини»

 (підпис) (Юлія ПІЧУГІНА)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено Навчально-методичною комісією (НМК) економіко-правового факультету

Протокол № 1 від «28» 08 2023р.

Голова НМК (підпис) (Ірина ГОЛОДЕНКО)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри економіки та підприємництва

Протокол № ___ від «___» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (підпис) _____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри економіки та підприємництва

Протокол № ___ від «___» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (підпис) _____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>очна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 4 годин – 120 змістовних модулів – 2	Галузь знань 29 Міжнародні відносини Спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини Рівень вищої освіти Другий (магістерський) Освітньо-професійна програма: Міжнародні економічні відносини	Вибіркова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		1-й	-
		<i>Семестр</i>	
		2-й	-
		<i>Лекції</i>	
		20 год.	-
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		20 год.	-
		<i>Лабораторні</i>	
		-	-
		<i>Самостійна робота</i>	
		80 год.	-
		у т.ч. ІНДЗ: не передбачено	
Форма підсумкового контролю:			
іспит	-		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – навчити студентів аналізувати економічний розвиток, виходячи з тих чи інших методологічних принципів, розрізняти соціально-історичні типи економічного розвитку, проводити їх порівняльний аналіз, виробити уміння обґрунтовувати стратегії економічного розвитку, критично оцінювати моделі і міжнародні програми економічного розвитку.

Завдання дисципліни:

- проведення порівняльного аналізу розвитку економічних систем;
- вивчення принципів економічного розвитку;
- вивчення соціально-історичних типів економічного розвитку;
- теоретичне обґрунтування стратегій економічного розвитку;
- визначення темпів, пропорцій та ресурсів економічного розвитку;
- вивчення моделей та міжнародних програм економічного розвитку;
- вивчення особливостей сталого економічного розвитку.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких **компетентностей:**

Інтегральна компетентність: Здатність виявляти та розв'язувати складні задачі і проблеми, генерувати нові ідеї у сфері міжнародних економічних відносин та/або під час навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

Спеціальних компетентностей:

СК 1. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо налагодження міжнародних економічних відносин на всіх рівнях їх реалізації.

СК 2. Здатність розробляти та аналізувати моделі розвитку національних економік і визначати їхню роль у сучасній світогосподарській системі.

СК 5. Здатність застосовувати кумулятивні знання, науково-технологічні досягнення, інформаційні технології для осягнення сутності феномену нової економіки, виявлення закономірностей та тенденцій новітнього розвитку світового господарства.

СК 7. Здатність аналізувати й оцінювати геоекономічні стратегії. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку країн з позиції національних економічних інтересів.

СК 8. Здатність прогнозувати тенденції розвитку міжнародних ринків з урахуванням кон'юнктурних змін.

Програмні результати навчання:

ПРН 3. Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів міжнародних

економічних відносин.

ПРН 7. Досліджувати й аналізувати моделі розвитку національних економік та обґрунтовувати заходи досягнення їх стратегічних цілей в умовах трансформації світогосподарських відносин.

ПРН 10. Розуміти закономірності та тенденції розвитку світового господарства і феномену нової економіки з урахуванням процесів інтелектуалізації, інформатизації та науково-технологічного обміну.

ПРН 12. Визначати геоекономічні стратегії країн та їхні регіональні економічні пріоритети з урахуванням національних економічних інтересів і безпекової компоненти міжнародних економічних відносин у контексті глобальних проблем людства й асиметричності розподілу світових ресурсів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати: сутність, види, чинники та принципи економічного розвитку; принципи економічного розвитку; концепції та моделі економічного розвитку; динаміку економічного розвитку; моделі та міжнародні програми економічного розвитку; особливості сталого економічного розвитку.

вміти: проводити порівняльний аналіз економічного розвитку різних економічних систем; розрізняти соціально-історичні типи економічного розвитку та його принципи; застосовувати існуючі концепції економічного розвитку до обґрунтування стратегій економічного розвитку країн; аналізувати моделі та міжнародні програми економічного розвитку з точки зору темпів, пропорцій та ресурсів; виявити особливості сталого економічного розвитку і його відповідність сучасному етапу.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальна характеристика економічного розвитку

Тема 1. Порівняльний аналіз розвитку економічних систем

Сутність економічного розвитку. Концептуальні підходи до визначення поняття «економічний розвиток». Історичні стадії економічного розвитку та еволюція. Еволюційні цикли. Прогрес і розвиток. Модернізація та розвиток. Особливості сучасного і традиційного суспільства. Економічна модернізація в Україні. Зростання і розвиток.

Тема 2. Принципи економічного розвитку

Чинники, що зумовлюють характер і динаміку економічного розвитку. Принципи економічного розвитку, сформульовані класиками. Принципи господарського поступу Г. Менк'ю. Загальне і особливе в даних принципах.

Тема 3. Соціально-історичні типи економічного розвитку

Відмежований розвиток. Асоціативний розвиток, орієнтований на експорт. Асоціативно-дисоціативний (роз'єднуючий) розвиток та його типи.

Дисоціативний державно-капіталістичний розвиток. Дисоціативний державно-соціалістичний розвиток. Наздоганяючий (відкладений) розвиток.

Змістовий модуль 2. Теорії та форми економічного розвитку

Тема 4. Концептуальне обґрунтування економічного розвитку

Потенціал економічного прогресу. Моделі економічного розвитку. Зміна парадигм економічного розвитку. Сучасні теорії економічного розвитку. Теорія лінійних стадій. Теорія зовнішньої залежності. Теорія дуального розвитку. Неокласична теорія вільного ринку (неокласична контрреволюція). Концепція ендогенного зростання. Інноваційна теорія економічного розвитку.

Тема 5. Темпи і пропорції економічного розвитку

Характеристика основних підходів до аналізу сутності динаміки соціально-економічних систем. Економічні цикли. Довжина хвилі економічного циклу. Аналіз циклів ділової активності. Зовнішні і внутрішні чинники економічних циклів. Періодизація основних хвиль інноваційного розвитку (Н. Кондратьєв, Й. Шумпетер, К. Фрімен). Класифікація економічних циклів.

Тема 6. Ресурси економічного зростання

Чинники економічного зростання. Нова якість економічного зростання. Вплив інституцій і організацій на економічне зростання. Модель зростання на основі соціального капіталу. Джерела економічного зростання. Фінанси та економічне зростання. Вдосконалення розподілу ризиків.

Тема 7. Моделі економічного зростання

Виробнича функція Кобба Дугласа. Маржиналістський підхід. Структуралістський підхід. Інституціональна концепція. Вплив інвестицій на економічне зростання. Акселератор. Мультиплікатор. Модель Дж. Хікса. Модель Харрода-Домара. Модель економічного зростання Р. Солоу.

Тема 8. Міжнародні програми економічного розвитку

Інституціональна основа сприяння економічному розвитку. Міжнародні організації та економічний розвиток. Міжнародні стратегії розвитку. Десятиліття економічного розвитку. Доповідь про розвиток людських ресурсів. Інвестиції в економічний розвиток.

Тема 9. Сталий економічний розвиток

Сутність сталого економічного розвитку. Економічний вимір сталого економічного розвитку. Соціальний вимір сталого економічного розвитку. Екологічний вимір сталого економічного розвитку. Основні показники сталого економічного розвитку. Чинники сталого економічного розвитку. Перешкоди сталому економічному розвитку. Механізми реалізації концепції сталого розвитку. Політико-правові аспекти. Економічні аспекти. Соціальні аспекти. Міжнародні аспекти. Інформаційні аспекти. Інституціональні індикатори. Модель сталого розвитку в трансформаційних процесах України. Національні цілі сталого

розвитку України. Принципи сталого розвитку України. Складові сталого розвитку України. Стадії переходу України до сталого розвитку.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин				
	Очна форма				
	Усього	у тому числі			
л		п/с	лаб	ср	
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика економічного розвитку					
Тема 1. Порівняльний аналіз розвитку економічних систем	14	2	2	-	10
Тема 2. Принципи економічного розвитку	14	2	2	-	10
Тема 3. Соціально-історичні типи економічного розвитку	18	4	4	-	10
Разом за змістовим модулем 1	46	8	8	-	30
Змістовий модуль 2. Теорії та форми економічного розвитку					
Тема 4. Концептуальне обґрунтування економічного розвитку	12	2	2	-	8
Тема 5. Темпи і пропорції економічного розвитку	12	2	2	-	8
Тема 6. Ресурси економічного зростання	12	2	2	-	8
Тема 7. Моделі економічного зростання	12	2	2	-	8
Тема 8. Міжнародні програми економічного розвитку	12	2	2	-	8
Тема 9. Сталий економічний розвиток	14	2	2	-	10
Разом за змістовим модулем 2	74	12	12	-	50
Усього годин	120	20	20	-	80

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття навчальним планом не передбачені.

6. Теми практичних занять (Додаток 1)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовний модуль 1. Загальна характеристика економічного розвитку		
1.	Практичне заняття 1. Порівняльний аналіз розвитку економічних систем	2
2.	Практичне заняття 2. Принципи економічного розвитку	2
3.	Практичне заняття 3. Соціально-історичні типи економічного розвитку	2
4.	Практичне заняття 4. Соціально-історичні типи економічного розвитку	2
Змістовний модуль 2. Теорії та форми економічного розвитку		
5.	Практичне заняття 5. Концептуальне обґрунтування економічного розвитку	2
6.	Практичне заняття 6. Темпи і пропорції економічного розвитку	2
7.	Практичне заняття 7. Ресурси економічного зростання	2
8.	Практичне заняття 8. Моделі економічного зростання	2
9.	Практичне заняття 9. Міжнародні програми економічного розвитку	2
10.	Практичне заняття 10. Сталий економічний розвиток	2
Разом		20

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовний модуль 1. Загальна характеристика економічного розвитку		
1.	Практичне заняття 1. Порівняльний аналіз розвитку економічних систем	10
2.	Практичне заняття 2. Принципи економічного розвитку	10
3.	Практичне заняття 3. Соціально-історичні типи економічного розвитку	10
Змістовний модуль 2. Теорії та форми економічного розвитку		
5.	Практичне заняття 5. Концептуальне обґрунтування економічного розвитку	8
6.	Практичне заняття 6. Темпи і пропорції економічного розвитку	8
7.	Практичне заняття 7. Ресурси економічного зростання	8
8.	Практичне заняття 8. Моделі економічного зростання	8
9.	Практичне заняття 9. Міжнародні програми економічного розвитку	8
10.	Практичне заняття 10. Сталий економічний розвиток	10
Разом		80

До самостійної роботи здобувачів відноситься: підготовка до лекцій та практичних занять, підготовка презентацій.

9. Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- словесні методи: лекція, розповідь, бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль:

- усний контроль: індивідуальне / фронтальне опитування за питаннями відповідної теми, оцінювання доповіді та презентації.

Підсумковий контроль: усний іспит.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за різними видами роботи

Вид роботи	Кількість балів
Поточний контроль:	
- Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	від 0 до 3
- Підготовка доповідей та демонстрація презентації	від 0 до 3

Вид роботи	Бали	Критерії оцінювання
Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	0 балів	Здобувач не бере участь у практичному занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел.
	1 бал	Здобувач іноді бере участь в практичному занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на практичних заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел; показує невміння публічно представляти матеріал.
	2 бали	Здобувач бере активну участь у практичному занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних питань, користується навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; здатний публічно представити матеріал.
	3 бали	Здобувач бере активну участь у практичному занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних питань, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей; здатний публічно представити матеріал.
Підготовка доповідей та демонстрація презентації	0 балів	Не зараховуються реферати (доповіді) та презентації, які виконані не самостійно або запозичені з мережі Інтернет.
	1 бал	Доповідь та презентація виконані самостійно, проте не опрацьована актуальність теми, теоретичний аналіз дано описово, змістовний матеріал представлений схематично, у висновку сформульовані загальні висновки (або вони взагалі відсутні), тема не розкрита, робота не відповідає вимогам.
	2 балів	Доповідь та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам, опрацьована актуальність теми із зазначенням невирішених раніше аспектів, теоретичний аналіз ґрунтовний та самостійний, здобувач усно та без допомоги викладача пояснює матеріал, змістовний матеріал представлений добре, у висновку сформульовані самостійні висновки, тема загалом розкрита, інформація у презентації подана із використанням схем, малюнків, графіків.
3 балів	Доповідь та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам, опрацьована актуальність теми із зазначенням невирішених раніше аспектів, теоретичний аналіз ґрунтовний та самостійний, здобувач усно та без допомоги викладача пояснює матеріал, змістовний матеріал представлений добре, у висновку сформульовані самостійні висновки, тема загалом розкрита, інформація у презентації подана із використанням самостійно розроблених схем, малюнків, графіків, містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є актуальними.	

11. Питання для підсумкового контролю

1. Сутність економічного розвитку.
2. Стадії економічного розвитку.
3. Сучасна та традиційна економіка.
4. Економічна модернізація в Україні: сутність та напрямки.
5. Чинники економічного розвитку.
6. Принципи економічного розвитку.
7. Типи економічного розвитку.
8. Особливості відмежованого розвитку.
9. Характеристика асоціативного розвитку.
10. Різновиди дисоціативного розвитку та їх особливості.
11. Переваги та недоліки наздоганяючого розвитку.
12. Моделі економічного розвитку.
13. Парадигми економічного розвитку.
14. Сучасні теорії економічного розвитку.
15. Теорія лінійних стадій економічного розвитку.
16. Теорія зовнішньої залежності.
17. Теорія дуального розвитку.
18. Концепція ендогенного зростання.
19. Інноваційна теорія економічного розвитку.
20. Концепція динаміки соціально-економічних систем.
21. Економічні цикли та їх основні характеристики.
22. Зовнішні і внутрішні чинники економічних циклів.
23. Періодизація основних хвиль інноваційного розвитку.
24. Чинники економічного зростання.
25. Нова якість економічного зростання.
26. Модель зростання на основі соціального капіталу.
27. Джерела економічного зростання.
28. Моделі економічного зростання: маржиналістський та структуралістський підходи.
29. Вплив інвестицій на економічне зростання.
30. Моделі Дж.Хікса і Харрода-Домара.
31. Модель економічного зростання Р. Солоу.
32. Інституціональна основа сприяння економічному розвитку.
33. Міжнародні організації та економічний розвиток.
34. Міжнародні стратегії економічного розвитку.
35. Сутність сталого економічного розвитку.
36. Економічний, соціальний та екологічний виміри економічного розвитку.
37. Основні показники сталого економічного розвитку.
38. Чинники сталого економічного розвитку.
39. Перешкоди сталому економічному розвитку.
40. Механізми реалізації концепції сталого економічного розвитку.
41. Модель сталого економічного розвитку трансформаційної економіки України.
42. Цілі, принципи і складові сталого розвитку України.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний контроль									Іспит	Всього
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	0 – 20	0 – 100
0 – 6	0 – 6	0 – 12	0 – 6	0 – 6	0 – 6	0 – 6	0 – 6	0 – 6		
Контрольна робота за змістовним модулем тестування – 10 балів			Контрольна робота за змістовним модулем – 10 балів							

T1, T2 ... T9 – теми лекцій

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
85 – 89	B	
75 – 84	C	
70 – 74	D	
60 – 69	E	
35 – 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Оцінка за національною шкалою	100 бальна шкала / Оцінка ECTS	Теоретична підготовка	Практична підготовка
Зараховано	90 – 100 / A	Здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, розгорнуто, обґрунтовано та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей. Здобувач демонструє чітке знання відповідних категорій, їх змісту, розуміння їх взаємозв'язку, правильно формулює тлумачення відповідних понять, демонструє знання змісту передбачених програмою нормативно-правових актів, робить самостійні висновки. Здобувач вміє виявляти причинно-наслідкові зв'язки, самостійно знаходити додаткову	Здобувач може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання практичних завдань, виконує практичні завдання не передбачені навчальною програмою, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, проявляє творчий підхід до

		інформацію та використовувати її для реалізації поставлених завдань, вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення знань.	виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Зараховано	85 – 89 / В	Здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає неточності, які не є суттєвими для характеристики предмету питання та не впливають істотно на загальну характеристику того чи іншого явища (поняття).	Здобувач має стійкі навички виконання практичних завдань, правильно вирішує більшість практичних завдань.
	75 – 84 / С	Здобувач виявляє загалом високий рівень знань щодо всієї програми навчальної дисципліни, на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, але не вміє самостійно аналізувати деякі питання, не повністю переконливо аргументувати свої відповіді, допускає незначні неточності.	Здобувач за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою навчальної дисципліни.
Зараховано	70 – 74 / D	Здобувач володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків. Здобувач знає основні поняття навчального матеріалу, але має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого та під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків та формулювання висновків.	Здобувач має елементарні навички виконання практичних завдань, правильно вирішує лише половину практичних завдань.
	60 – 69 / Е	Здобувач не повною мірою розуміє предмет навчальної дисципліни, наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, назв та змісту нормативно-правових актів. Здобувач надає нечіткі характеристики відповідних явищ, викладає свої думки з істотним порушенням логіки подання матеріалу.	Здобувач може використовувати знання лише в стандартних практичних ситуаціях, має нестійкі навички виконання практичних завдань, робить багато суттєвих помилок.
Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	35 – 59 / FX	Здобувач не правильно розкриває сутність базових питань навчальної дисципліни, допускає суттєві змістовні помилки, володіє навчальним матеріалом поверхнево й фрагментарно, безсистемне виокремлює випадкові ознаки вивченого, не вміє сформулювати свою думку та	Здобувач здатний виконати лише окремі практичні завдання за допомогою викладача. У здобувача відсутні сформовані уміння та навички.

		викласти її в логічній послідовності, робити узагальнення та висновки.	
Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0 – 34 / F	Здобувач не знає основних положень навчальної дисципліни, не володіє навчальним матеріалом.	Здобувач виконує лише елементи практичних завдань, погребує постійної допомоги викладача.

13. Навчально-методичне забезпечення

- робоча програма навчальної дисципліни;
- опорний конспект лекцій.

14. Рекомендована література

Основна література:

1. Барановська І. В. Фактори модернізації економіки України. Київ: Кондор, 2018. 230 с.
2. Білорус О. Г., Лук'яненко Д. Г. та ін. Глобальні трансформації і стратегії розвитку. Київ: 1998. 416 с.
3. Гальчинський А.С. Глобальні трансформації: концептуальні альтернативи, методологічні аспекти. Київ: 2006. 310 с.
4. Економічний розвиток України: інституціональне та ресурсне забезпечення. Відп.ред. С. І. Пироксов, В. М. Трегобчук. Київ: 2005. 540 с.
5. Європейський вектор економічного розвитку: Зб. наук. пр. За заг.ред. А. О. Задої, В. М. Тарасевича. Дніпропетровськ: 2005.
6. Мейсон П. Посткапіталізм. Посібник у майбутнє. Київ. Наш формат. 2019. 348 с.
7. Наїр Ч. Держава сталого розвитку. Майбутнє урядування, економіки та суспільства. Київ: Наш формат, 2020. 280 с.
8. Почемчук Г. Інституціональний розвиток економіки в умовах фінансової глобалізації. Київ: ЦУЛ, 2018. 420 с.
9. Підприємництво як чинник розвитку інноваційної моделі економіки України та її регіонів. За ред. І. Кривовязюка. Київ: Кондор, 2020. 172 с.
10. Саттон Р. І. Криза зростання. Як не погоджуватися на маленькі результати в бізнесі. Київ: Наш формат, 2020. 416 с.
11. Стігліц Дж. Глобалізація та її тягар. Пер. з англ. Київ: 2003. 252 с.
12. Фергюсон Н. Цивілізація. Як Захід став успішним. Київ: Наш формат, 2017. 488 с.
13. Філіпенко А.С. Глобальні форми економічного розвитку. Історія і сучасність. Київ: 2007. 670 с.
14. Хантінгтон С. Політичний порядок у мінливих суспільствах. Київ: Наш формат, 2019. 448 с.

Додаткова література:

1. Горняк О.В., Прокоф'єва Г.С. Порівняльний аналіз концепцій дослідження економічного розвитку. В кн.: Sozioökonomische und Rechtliche Faktoren der

sozialen entwicklung unter den Bedingungen der globalisierung. Monographie. Band 1 Steyr, Osterreich. 2018. С. 30-38.

2. Дюфло Е. Дієва економіка для важких часів. Київ: Наш формат, 2021. 416 с.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Плани практичних занять

Змістовий модуль 1. Загальна характеристика економічного розвитку

Практичне заняття 1

Тема 1. Порівняльний аналіз розвитку економічних систем

Питання для обговорення:

1. Економічний розвиток: сутність і теоретичні підходи.
2. Історичні стадії економічного розвитку.
3. Економічний розвиток і економічне зростання.
4. Особливості розвитку сучасного і традиційного суспільства.
5. Порівняльний аналіз концепцій економічного розвитку.

Опитування за питаннями теми

Доповідь та презентація за темою.

Практичне заняття 2

Тема 2. Принципи економічного розвитку

Питання для обговорення:

1. Динаміка економічного розвитку.
2. Принципи економічного розвитку.
3. Роль принципів економічного розвитку в теорії розвитку.

Опитування за питаннями теми

Доповідь та презентація за темою.

Практичне заняття 3

Тема 3. Соціально-історичні типи економічного розвитку

Питання для обговорення:

1. Типи економічного розвитку та їх аналіз.
2. Порівняльний аналіз типів економічного розвитку.

Опитування за питаннями теми

Доповідь та презентація за темою.

Практичне заняття 4

Тема 3. Соціально-історичні типи економічного розвитку

Питання для обговорення:

1. Міжнародні порівняння економічного розвитку.

Опитування за питаннями теми

Доповідь та презентація за темою.

Контрольна робота за змістовним модулем 1

Змістовий модуль 2. Теорії та форми економічного розвитку

Практичне заняття 5

Тема 4. Концептуальне обґрунтування економічного розвитку

Питання для обговорення:

1. Потенціал економічного розвитку.
2. Моделі економічного розвитку.
3. Теорії економічного розвитку.
4. Порівняльний аналіз моделей економічного розвитку.

5. Порівняльний аналіз концепцій економічного розвитку.
Опитування за питаннями теми
Доповідь та презентація за темою.

Практичне заняття 6

Тема 5. Темпи і пропорції економічного розвитку

Питання для обговорення:

1. Темпи економічного розвитку.
2. Пропорції економічного розвитку.
3. Економічні цикли і періодизація хвиль інноваційного розвитку.
4. Порівняльний аналіз підходів до аналізу сутності динаміки соціально-економічних систем.
5. Аналіз циклів ділової активності.
Опитування за питаннями теми
Доповідь та презентація за темою.

Практичне заняття 7

Тема 6. Ресурси економічного зростання

Питання для обговорення:

1. Чинники економічного розвитку і економічного зростання.
2. Вплив інституцій і організацій на економічний розвиток.
3. Джерела економічного зростання.
4. Модель економічного зростання на основі соціального капіталу.
5. Фінанси та економічне зростання.
Опитування за питаннями теми
Доповідь та презентація за темою.

Практичне заняття 8

Тема 7. Моделі економічного зростання

Питання для обговорення:

1. Маржиналістський підхід до економічного розвитку.
2. Структуралістський підхід до економічного розвитку.
3. Вплив інвестицій на економічне зростання і розвиток.
4. Модель Харрода-Домара.
5. Модель економічного зростання Р. Солоу.
Опитування за питаннями теми
Доповідь та презентація за темою.

Практичне заняття 9

Тема 8. Міжнародні програми економічного розвитку

Питання для обговорення:

1. Інституціональна основа економічному розвитку.
2. Міжнародні організації та економічний розвиток.
3. Міжнародні стратегії економічного розвитку.
4. Інвестиції в економічний розвиток.
5. Аналіз десятиліття економічного розвитку.
Опитування за питаннями теми
Доповідь та презентація за темою.

Практичне заняття 10
Тема 9. Сталий економічний розвиток

Питання для обговорення:

1. Механізми реалізації концепції сталого розвитку.
2. Складові сталого економічного розвитку України.

Опитування за питаннями теми

Доповідь та презентація за темою.

Контрольна робота за змістовним модулем 2.

**Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти за результатами
поточного та підсумкового контролю**

Теми практичного заняття	Кількість балів за вид роботи	Сума балів
Змістовний модуль 1. Загальна характеристика економічного розвитку		
Заняття 1. Стадії економічного розвитку	0-3 (опитування) 0-3 (доповіді, презентації)	0 – 6
Заняття 2. Економічна модернізація в Україні	0-3 (опитування) 0-3 (доповіді, презентації)	0 – 6
Заняття 3. Типи економічного розвитку та їх специфіка для різних країн світу	0-3 (опитування) 0-3 (доповіді, презентації)	0 – 6
Заняття 4. Типи економічного розвитку та їх специфіка для різних країн світу. Контрольна робота за змістовним модулем 1 (10 тестових завдань, за кожну вірну відповідь 1 бал)	0-3 (опитування) 0-3 (доповіді, презентації) 0-10 (контроль робота зі змістовного модулю 1)	0 – 16
Змістовний модуль 2. Теорії та форми економічного розвитку		
Заняття 5. Моделі економічного розвитку та їх застосування в різних країнах світу	0-3 (опитування) 0-3 (доповіді, презентації)	0 – 6
Заняття 6. Порівняльний аналіз теорій і моделей економічного розвитку	0-3 (опитування) 0-3 (доповіді, презентації)	0 – 6
Заняття 7. Вплив інвестицій на економічне зростання	0-3 (опитування) 0-3 (доповіді, презентації)	0 – 6
Заняття 8. Міжнародні організації та економічний розвиток	0-3 (опитування) 0-3 (доповіді, презентації)	0 – 6
Заняття 9. Міжнародні програми економічного розвитку	0-3 (опитування) 0-3 (доповіді, презентації)	0 – 6
Заняття 10. Сталий економічний розвиток. Контрольна робота за змістовним модулем 2 (10 тестових завдань, за кожну вірну відповідь 1 бал)	0-3 (опитування) 0-3 (доповіді, презентації) 0-10 (контроль робота зі змістовного модулю 2)	0 – 16
Іспит (2 відкритих питання, за правильну відповідь на кожне питання нараховується 10 балів)	0-10	0 – 20
Загальна сума балів		0 – 100